

Nội dung bài viết

1. [Soạn Ngữ văn lớp 6 Bài: Cô bé bán diêm \(Cánh Diều\)](#)

Soạn Ngữ văn lớp 6 Bài: Cô bé bán diêm (Cánh Diều)

1. Chuẩn bị

- Khi đọc truyện *Cô bé bán diêm*:

+ Các sự việc chính và diễn biến nội dung câu chuyện được kể:

Do hoàn cảnh khó khăn, cô bé phải đi bán diêm vào đêm giao thừa lạnh lẽo.

Cô bé quẹt các que diêm:

○ Lần 1 xuất hiện lò sưởi bằng sắt.

○ Lần 2 xuất hiện bàn ăn.

○ Lần 3 xuất hiện cây thông Nô-en.

○ Lần 4 xuất hiện bà đang mỉm cười.

○ Lần 5 xuất hiện hai bà cháu vụt bay lên cao.

Mọi người phát hiện ra cô bé đã chết.

+ Các nhân vật trong truyện: Cô bé bán diêm, người bà, người qua đường,...

+ Đặc điểm tính cách của nhân vật chính:

Hiền lành, ngoan ngoãn, chịu khó đi bán diêm trong đêm giá rét.

Yêu thương, luôn nhớ về bà...

+ Các chi tiết kì ảo trong truyện xuất hiện sau mỗi lần quẹt diêm:

Lần 1: Lò sưởi bằng sắt. → Sưởi ấm, tránh cái rét

Lần 2: Bàn ăn. → Ăn no, thỏa mãn cái đói.

Lần 3: Cây thông Nô-en → Tổ ấm, đón giao thừa như mọi người.

□ Lần 4: Bà đang mỉm cười. → Tình yêu thương, sự che chở

□ Lần 5: Hai bà cháu vụt bay lên cao. → Sự giải thoát khỏi tình cảnh khốn khổ.

→ Tác dụng của chúng là thể hiện ước mơ, mong muốn của cô bé bán diêm lúc bấy giờ, thoát khỏi cảnh khổ sở, rét buốt.

+ Ý nghĩa của truyện, những thông điệp mà tác giả muốn gửi gắm trong đó:

□ Tấm lòng nhân ái của mình với những số phận, cảnh đời nghèo khó, bất hạnh, đặc biệt là với trẻ em.

□ Sự vô cảm thờ ơ của một số người qua đường trước hoàn cảnh bất hạnh của cô bé bán diêm. → Bài học giàu ý nghĩa về tình yêu thương giữa con người với con người trong cuộc sống.

+ Kết nối với hiểu biết, trải nghiệm của bản thân để vận dụng vào việc đọc hiểu truyện và rút ra những bài học, kinh nghiệm cần thiết.

- Đọc trước truyện *Cô bé bán diêm*; tìm hiểu thêm về nhà văn Han-xơ Crít-xti-an An-đéc-xen (Hans Christian Andersen):

+ Han-xơ Crít-xti-an An-đéc-xen (1805 – 1875) là nhà văn Đan Mạch chuyên viết truyện cổ tích cho thiếu nhi.

+ Bằng trí tưởng tượng phong phú, lãng mạn, ông đã sáng tạo nên một thế giới huyền ảo mà vẫn rất gần gũi với con người, với cuộc sống đời thường.

+ Ông quan niệm rằng: “Không có truyện kể nào hay hơn được những đi đâu do chính cuộc sống tạo nên”.

+ Các tác phẩm chính: *Cô bé bán diêm*, *Nàng tiên cá*, *Nữ thần băng giá*, *Chú lính chì dũng cảm*,...

- Tham khảo ý kiến sau của nhà văn Nguyễn Tuân về truyện An-đéc-xen: “Một em nhỏ nào đã đọc qua truyện ngắn An-đéc-xen thì trọn đời không khi nào quên và dừng đứng với thơ ca, mộng ước, tình yêu thương và lòng công bằng...”.

2. Đọc hiểu

a. Trong khi đọc

Câu hỏi trang 17 SGK Ngữ văn 6 Tập 2:

Những chi tiết nào cho biết thời gian và địa điểm em bé xuất hiện?

Trả lời:

Những chi tiết cho biết thời gian và địa điểm em bé xuất hiện:

- Đêm giao thừa, trời rét mướt.
- Em ng ǎ nép trong một góc tường, giữa hai ngôi nhà, một cái xây lùì vào chút ít.

Câu hỏi trang 18 SGK Ngữ văn 6 Tập 2:

Hãy chú ý những hình ảnh hiện lên sau mỗi lần em bé quẹt que diêm trong phần 2.

Trả lời:

Những hình ảnh hiện lên sau mỗi lần em bé quẹt que diêm trong phần 2:

- Lần 1 xuất hiện lò sưởi bằng sắt.
- Lần 2 xuất hiện bàn ăn.
- Lần 3 xuất hiện cây thông Nô-en.
- Lần 4 xuất hiện bà đang mỉm cười.
- Lần 5 xuất hiện hai bà cháu vụt bay lên cao.

Câu hỏi trang 19 SGK Ngữ văn 6 Tập 2:

Giấc mơ nào của em bé được thể hiện qua bức tranh này?

Trả lời:

Giấc mơ của em bé được thể hiện qua bức tranh là mong muốn được sống cùng với bà như những ngày tháng ấm áp khi xưa.

Câu hỏi trang 20 SGK Ngữ văn 6 Tập 2:

Chú ý kết thúc của câu chuyện.

Trả lời:

Câu chuyện thúc khi người ta phát hiện ra cô bé bán diêm bị chết bên cạnh những bao diêm và có một bao đã đốt hết nhẵn.

b. Sau khi đọc

Câu 1 trang 20 SGK Ngữ văn 6 Tập 2:

Thời gian, địa điểm diễn ra câu chuyện cho biết đi đâu gì về cảnh ngộ của em bé?

Trả lời:

Cô bé phải đi bán diêm vào đêm giao thừa, giữa trời rét mướt, chỉ có phố xá vắng teo, lạnh buốt. → Cảnh ngộ của em bé là vô cùng nghèo khổ, thiếu thốn.

Câu 2 trang 20 SGK Ngữ văn 6 Tập 2:

Hãy tìm những chi tiết hiện thực và mộng ảo mà nhà văn đã sáng tạo ra để khắc họa hoàn cảnh và mơ ước của cô bé bán diêm. Qua đó, em có nhận xét gì về nhân vật này?

Trả lời:

- Chi tiết hiện thực:

+ Không thể về nhà nếu không bán được diêm vì cha sẽ đánh em;

+ Ở nhà cũng rét mặc dầu đã nhét giẻ rách vào các kẽ hở lớn trên vách nhưng gió vẫn rít.

→ Hoàn cảnh khó khăn, nghèo khổ, không có lối thoát.

- Chi tiết mộng ảo mà nhà văn đã sáng tạo ra để khắc họa mơ ước:

+ Lần 1: Lò sưởi bằng sắt. → Sưởi ấm, tránh cái rét

+ Lần 2: Bàn ăn. → Ăn no, thỏa mãn cái đói.

+ Lần 3: Cây thông Nô-en → Tổ ấm, đón giao thừa như mọi người.

+ Lần 4: Bà đang mỉm cười. → Tình yêu thương, sự che chở

+ Lần 5: Hai bà cháu vụt bay lên cao. → Sự giải thoát khỏi tình cảnh khốn khổ.

- Nhận xét về nhân vật: Cô bé bán diêm là một cô bé đáng thương, tuy tuổi còn nhỏ nhưng đã phải tự mình đi kiếm sống. Hơn nữa, cô bé phải bán diêm giữa đêm giao thừa rét mướt không ai để ý đến em. Cô chỉ có những ước mơ khao khát có được hạnh phúc quây quần bên người yêu thương trong đêm Giáng sinh.

Câu 3 trang 20 SGK Ngữ văn 6 Tập 2:

Theo em, ý nghĩa của câu chuyện trên là gì?

Trả lời:

Ý nghĩa của câu chuyện:

- Tấm lòng nhân ái của mình với những số phận, cảnh đời nghèo khó, bất hạnh, đặc biệt là với trẻ em.
- Bài học giàu ý nghĩa về tình yêu thương giữa con người với con người trong cuộc sống.

Câu 4 trang 20 SGK Ngữ văn 6 Tập 2:

Em hãy tìm một số chi tiết trong văn bản để chứng tỏ truyện *Cô bé bán diêm* có đặc điểm của truyện cổ tích (Gợi ý: kiểu nhân vật; cách kết thúc truyện; ý nghĩa;...).

Trả lời:

Một số chi tiết trong văn bản để chứng tỏ truyện *Cô bé bán diêm* có đặc điểm của truyện cổ tích

- Kiểu nhân vật mồ côi, nghèo khổ, khó khăn.
- Cách kết thúc truyện tuy là cô bé chết thế nhưng là có “hậu” đối với cô bé. Bởi vì chỉ có cái chết thì mới có thể giải thoát em ra khỏi cảnh ngộ hiện tại.
- Ý nghĩa câu chuyện hướng đến lòng nhân ái giữa con người với con người, đồng cảm với những số phận bất hạnh.

Câu 5 trang 20 SGK Ngữ văn 6 Tập 2:

Cảnh ngộ đau khổ và cái chết của cô bé bán diêm gợi cho em liên tưởng đến những bạn nhỏ bất hạnh hoặc kém may mắn nào trong cuộc sống? Hãy nêu một việc tốt mà em có thể làm để giúp đỡ những bạn ấy.

Trả lời:

- Cảnh ngộ đau khổ và cái chết của cô bé bán diêm gợi cho em liên tưởng đến những bạn nhỏ bất hạnh hoặc kém may mắn trong cuộc sống như những em bé mồ côi ở làng trẻ mồ côi SOS, những em bé vào hoàn cảnh một mình không nơi nương tựa,...
- Việc tốt mà em có thể làm để giúp đỡ những bạn ấy đó là chia sẻ những cuốn sách, cuốn truyện còn nguyên vẹn mà em không sử dụng nữa cho các bạn ấy.